

WYRY

KONSULTACJE SPOŁECZNE - spotkanie nr 2

Warsztat edukacyjny w ramach konsultacji społecznych w Wyrach

3 października w Szkole Podstawowej w Wyrach odbyło się kolejne spotkanie konsultacyjne w ramach projektu: „Nowa jakość konsultacji społecznych w planowaniu przestrzennym – II edycja” realizowanego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego. Konsultacje z mieszkańcami mają na celu

Spotkanie konsultacyjne otworzyła Wójt Gminy Wiry Barbara Prasol

wspomaganie procedury sporządzenia planów zagospodarowania przestrzennego w gminie Wiry.

Na spotkanie zaproszeni zostali mieszkańcy, właściciele nieruchomości, przedsiębiorcy i inwestorzy oraz wszyscy zainteresowani zmianami przestrzennymi na terenie Gminy Wiry. Na spotkanie, tym razem w formie warsztatu edukacyjnego zostali zaproszeni także eksperci:

- **Anna Poloczek** – ekspert ds. planowania przestrzennego Gminy Wiry, Pełnomocnik Marszałka Województwa Śląskiego ds. transformacji gospodarczej regionów pogórnich

- **Katarzyna Łabarzewska** – dyrektor biura ds. Planowania Przestrzennego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego,

- **Aleksander Kopia** – Śląski Oficer Rowerowy, Pełnomocnik Marszałka Województwa Śląskiego ds. koordynowania polityki rowerowej w województwie śląskim

- **Aleksander Drzewiecki** – Prezes Zarządu Kolei Śląskich,

- **Krzysztof Plewa** - dyrektor Oddział Terenowego w Katowicach Urzędu Transportu Kolejowego,

- **Zbigniew Szweda** – Zastępca Dyrektora Oddziału ds. Inwestycji Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Katowicach,

- **Maria Skotnicka** - Fundacja Sendzimira, ekspert ds. infrastruktury błękitno-zielonej.

Dominującym tematem spotkania była komunikacja zintegrowana, czyli powiązanie ze sobą różnorodnych usług transportowych, takich jak rower, kolej, czy transport samochodowy. Rozmowy dotyczyły także idei budowy autostrady A4 bis.

Na początku spotkania gości oraz mieszkańców przywitała Wójt Gminy Wiry Barbara Prasol, która zapowiedziała, że 6 listopada odbędzie się kolejne spotkanie konsultacyjne, na którym tym razem mieszkańcy poszukiwać będą nowych funkcji i zagospodarowania dawnego Domu Kultury w Wyrach.

Moderatorem spotkania była Agnieszka Czachowska, która kolejno zabrała głos i przedstawiła przebieg spotkania oraz zaproszonych ekspertów, a następnie oddała głos Wójt Gminy Wiry, Barbarze Prasol, która wprowadziła uczestników konsultacji w temat

W czasie spotkania mieszkańcy wysłuchali informacji na temat zaawansowania prac dotyczących koncepcji autostrady A4 bis.

budowy autostrady A4 bis i zapewniła, że Gmina Wiry na pewno nie zgodzi się na istniejący obecnie na mapach wstępny wariant trasy, przebiegający przez północną część Gminy Wiry.

Katarzyna Łabarzewska z Urzędu Marszałkowskiego wytłumaczyła, skąd wziął się pomysł budowy tej drogi. Autostrada A4 bis to pomysł z lat 90. Budowała się wówczas autostrada A4 i już wtedy wiadomo było, że będzie się ona korkowała. Ekspertka kilkakrotnie podkreśliła, że aktualnie projekt jest na etapie idei. Ta autostradowa obwodnica Metropolii Górnośląskiej miałyby w pierwszej kolejności łączyć Gliwice oraz Katowice (wraz z leżącymi na trasie miastami), tak by odciążać ruch na korkującej się autostradzie A4. Ekspertka zapowiedziała, że ta perspektywa istnieje w lokalnych dokumentach strategicznych, jest m. in. wpisana w plan zagospodarowania przestrzennego województwa śląskiego, jednak narysowany korytarz jest bardzo szeroki i nie ma konkretnego przebiegu.

Głos zabrała Anna Poloczek, która jako autorka Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wiry wyraziła opinię, iż planowany w omawianej koncepcji przebieg autostrady jest dla gminy bardzo niekorzystny, a jego przygotowanie jest nieprofesjonalne. Sam projekt nie zasługuje w ogóle w obecnej formie na konsultacje i zdaniem ekspertki, nie ma żadnej planistycznej przyszłości.

Zbigniew Szveda, jako przedstawiciel Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad potwierdził, że autostrada A4 utraciła swoją przepustowość. Poinformował mieszkańców również, że koncepcja budowy autostrady A4 bis jest zaledwie początkiem długiej drogi, prowadzącej do jej realnego powstania. Przebieg nowej autostrady A4 bis przez Gminę Wiry nie jest jedynym rozpatrywanym wariantem. Istnieje także tzw. wariant północny.

Temat wzbudził kontrowersje wśród mieszkańców. Jeden z nich zauważył, iż koncepcja budowy autostrady A4 bis wiąże się z koniecznością wywłaszczeń terenów, co zostało potwierdzone przez Zbigniewa Szveda, który przypomniał, że w takiej sytuacji mieszkańcom należy się wypłata odszkodowania, co zagwarantowane zostało w przepisach Konstytucji RP oraz ustawy o gospodarce nieruchomościami. Wywłaszczenie przeprowadzane jest w drodze decyzji administracyjnej. Organem właściwym do wydania decyzji jest starosta. Nieruchomość wywłaszcza się zawsze na

Jedną z prezentacji dotyczyła planów tras rowerowych i ich standardów wykonania w Województwie Śląskim.

rzecz Skarbu Państwa lub jednostki samorządu terytorialnego (gmina, powiat, czy województwo).

Zadane zostało także pytanie, która instytucja ma budowę autostrady w swojej kompetencji. Ekspert odpowiedział, że ta kwestia leży w kompetencji Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad, która to jest centralnym urzędem administracji rządowej w Polsce, powołanym w celu zarządzania drogami krajowymi oraz autostradami i drogami ekspresowymi, a także realizacji budżetu państwa w tym zakresie.

W dalszej kolejności o przedstawienie prezentacji „VELO SILESIA – Regionalne Trasy Rowerowe” poproszony został Aleksander Kopia, czyli Śląski Oficer Rowerowy. Projekt VELO SILESIA zakłada stworzenie wojewódzkiej sieci tras rowerowych o wysokim standardzie. Ekspert podkreślił, że Śląsk posiada bardzo nieefektywny model transportu oparty na indywidualnym ruchu samochodowym, wysoką emisję CO₂, zanieczyszczeń komunikacyjnych oraz hałasu, słabą kondycję zdrowotną mieszkańców, jak również nieatrakcyjny wizerunek rejonu. Rozwiązaniem tych problemów nie tylko wizerunkowych, ale również zdrowotnych może być właśnie rower. Pomoże on usprawnić system komunikacji, ograniczy emisję zanieczyszczeń, hałasu, poprawi kondycję mieszkańców Śląska oraz podniesie atrakcyjność regionu. Aleksander Kopia zauważył, że turystyka rowerowa jest obecnie najprężniej rozwijającą się dziedziną turystyki w Europie.

Ekspert omówił też wymagane standardy funkcjonowania tras rowerowych, takie jak: nawierzchnia, ciągłość i spójność, komfort, atrakcyjność i bezpieczeństwo, a także oznakowanie. Pod tym kątem polskie drogi rowerowe pozostawiają wiele do życzenia. Podkreślił również, że wszelkie sugestie mieszkańców dotyczące przebiegu tras rowerowych będą szczegółowo rozpatrzone.

W dalszej kolejności spotkania przystąpiono do zadawania pytań. Do Wójt Barbary Prasol wystąpiła przedstawicielka Partii Zielonych, polskiej partii politycznej o programie proekologicznym, która złożyła pismo w sprawie planowanej wycinki lip na ul. Tyskiej.

Jeden z mieszkańców zadał pytanie o możliwość polepszenia standardów istniejących dróg rowerowych w lasach. Ekspert udzielił odpowiedzi, i że

Mieszkańcy po każdej prezentacji mogli dopytać się o szczegóły zaproszonych ekspertów.

przeprowadzany jest audyt w Lasach Państwowych pod kątem udostępnienia dróg właśnie pod turystykę rowerową. Planowane zmiany obejmą m. in. zamianę szlabanów w lasach na takie, aby umożliwić przejazd rowerów.

Uczestnik konsultacji wyraził wątpliwość, w jaki sposób wały przeciwpowodziowe mogą być przystosowane do powstania ścieżek rowerowych. Ekspert odniósł się do tego podając przykład miejscowości Wisła. Omówił, że wały przeznaczane pod infrastrukturę rowerową są przeznaczone do obsługi pojazdów technicznych i wzmacniane zgodnie z istniejącymi w tym zakresie przepisami, dlatego też ich nośność jest wystarczająca, aby poprowadzić na nich ścieżki rowerowe.

Kolejnym punktem spotkania było wystąpienie Aleksandra Drzewieckiego, Prezesa Zarządu Kolei Śląskich, który opowiedział mieszkańcom o obecnym stanie linii kolejowej nr 169, łączącej stację Tychy ze stacją Orzesze Jaśkowice. Poinformował, że jest ona przystosowana do rozwijania prędkości do 120 km/h, a mimo to, nie odbywa się na niej ruch regionalny z powodu braku przystanków. Jeżdżą natomiast pociągi międzynarodowe. Ekspert zauważył, iż obecnie coraz częściej podróżujemy transportem zintegrowanym, czyli łącząc podczas jednej drogi do celu transport rowerowy, samochodowy, kolejowy, czy parkowanie typu park&ride. Podkreślił też, że zintegrowany transport to podstawa prawidłowo funkcjonującego systemu transportowego.

Jeden z mieszkańców zaproponował oczyszczenie w czynie społecznym terenu wyrskiego peronu i uruchomienie w gminie transportu kolei regionalnych. Eksperti wyjaśnili, że jest taka możliwość, jednak kwestia ta leży po stronie Gminy Wyrzy, natomiast wszystkie prace muszą być prowadzone w ścisłej współpracy z Polskimi Liniami Kolejowymi.

Kolejne pytanie dotyczyło częstego braku miejsc na rowery w pociągach i prób rozwiązania tego problemu. Ekspert poinformował, że istnieje pewien standard liczby stanowisk na rowery w pociągu Kolei Śląskich – 6 lub 8 miejsc. Zauważył także, że rozwiązanie w formie zwiększenia częstotliwości kursowania pociągów nie zawsze jest możliwe.

W dalszej kolejności prezentację wygłosiła Maria Skotnicka, ekspert ds. infrastruktury błękitno-zielonej. Omówiła ona, że błękitno-zielona infrastruktura jest narzędziem zapewniającym korzyści ekologiczne, gospodarcze i społeczne poprzez rozbudowę systemów przyrodniczych i stosowanie rozwiązań wykorzystujących naturalne procesy występujące w przyrodzie, przypominała

Mieszkańcy w czasie prezentacji zapoznali się z możliwościami rozwoju transportu publicznego i rowerowego w swojej Gminie.

wszystkim dobrze znany schemat obiegu wody w środowisku i wzajemną regulację polegającą na wpływie roślinności na krążenie wody i wzajemnie – dostępności wody na roślinność, wpływ usunięcia roślinności i uszczelnienia powierzchni na obieg wody w mieście, podstawowe metody ekohydrologii. Omówiła też jak ważne jest racjonalne gospodarowanie wodą podając przykłady Francji oraz Grecji i tamtejsze wyschnięte wodospady, rzeki, czy jeziora.

Mieszkańcy poznali różnorodne rozwiązania sprzyjające zwiększaniu retencji krajobrazowej, takie jak: ogrody deszczowe, niecki retencyjne, zielone dachy, zielone ściany, pas buforowy, rowy trawiaste, czy rowy infiltracyjne. Ekspertka omówiła również problem jakie wynikają z wyregulowania koryt rzek, takie jak: pogłębianie się koryt, czy wymywanie wód gruntowych. Padło także kilka przykładów tzw. „dobrych praktyk” z innych miast świata i Polski, np. z Rotterdamu, gdzie boisko na placu miejskim, zamienia się podczas opadów w plac wodny, czy Radomia, w którym stworzono zielony przystanek autobusowy, staw retencyjny na terenie przedszkola, zielone parkingi i małą nieckę retencyjną wzdłuż drogi.

Moderator spotkania, Agnieszka Czachowska podsumowała konsultacje i zaprosiła na kolejne spotkanie, które odbędzie się już 6 listopada o godz. 17.00 w Pawilonie Handlowym w Wyrach. Uczestnicy wspólnie poszukiwać będą nowych funkcji i zagospodarowania dawnego Domu Kultury w Wyrach.

Podsumowanie spotkania:

W czasie spotkania poruszono kilka istotnych dla mieszkańców kwestii: koncepcję przebiegu autostrady A4 bis, możliwość uruchomienia stacji kolejowej PKP w Wyrach z regionalnym połączeniem na trasie Tychy - Orzesze, wojewódzkie trasy rowerowe, błękitno - zieloną infrastrukturę. Mieszkańcy, dzięki obecności ekspertów mogli dopytać o szczegóły planów oraz uzyskać odpowiedzi na nurtujące ich pytania. Tego typu spotkania dają możliwość szerokiego zaangażowania mieszkańców i poinformowania ich o bieżących sprawach w Gminie.